

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Διάδρομος συνείδησης

Χρόνος προετοιμασίας: 15´

Χρόνος παρουσίασης: 15´

Φύλλο εργασίας για τις συνειδήσεις των Αθηναίων πολιτών

Είστε οι συνειδήσεις των Αθηναίων πολιτών, οι οποίοι πρόκειται να ψηφίσουν την επομένη στην Εκκλησία του Δήμου για το θέμα του Ανδροκλή. Αφού προετοιμάσετε επιχειρήματα για τη θέση που υποστηρίζετε (15´), ανάλογα με τον κλήρο που τραβήξατε, και αφού τα μοιραστείτε μεταξύ σας ώστε να ακουστούν όλα, θα φτιάξετε δύο παράλληλες σειρές, αφήνοντας στη μέση έναν διάδρομο. Η καθεμία από τις παράλληλες σειρές θα αποτελείται από 5 μαθητές. Οι μαθητές της κάθε σειράς θα εκφράζουν επιχειρηματολογώντας χαμηλόφωνα τις δύο απόψεις, τη μία υπέρ της *ισοτέλειας* και την άλλη υπέρ της *πολιτείας* για τον Ανδροκλή.

Όσοι από εσάς έχετε τραβήξει τον κλήρο που γράφει «ισοτέλεια», θα υποστηρίξετε με επιχειρήματα ότι πρέπει να αποδοθεί στον Ανδροκλή το δικαίωμα της *ισοτέλειας*, δηλαδή, το δικαίωμα να πληρώνει ίσους φόρους με τους Αθηναίους πολίτες, και το δικαίωμα της *ένκτησης γης και οικίας*, να του επιτραπεί, δηλαδή, η ιδιοκτησία ακίνητης περιουσίας.

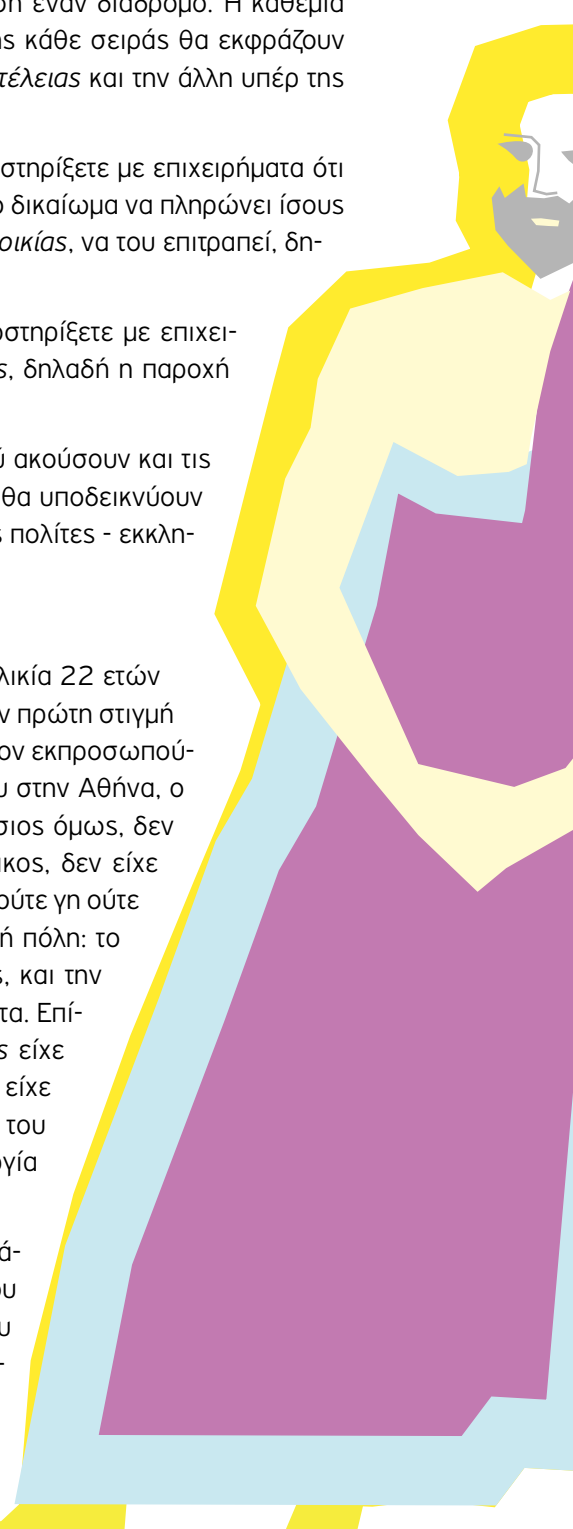
Όσοι από εσάς έχετε τραβήξει τον κλήρο που γράφει «πολιτεία», θα υποστηρίξετε με επιχειρήματα ότι πρέπει να αποδοθεί στον Ανδροκλή το δικαίωμα της *πολιτείας*, δηλαδή η παροχή πολιτικών δικαιωμάτων.

Οι 15 πολίτες θα περάσουν από τον διάδρομο και θα αποφασίσουν, αφού ακούσουν και τις δύο απόψεις της συνειδήσής τους. Εσείς θα ψιθυρίζετε επιχειρήματα που θα υποδεικνύουν τη θέση που υποστηρίζετε. Στο τέλος, θα ανακοινώσει ο καθένας από τους πολίτες - εκκλησιαστές την απόφασή του.

Αντλείστε επιχειρήματα από τις πληροφορίες που σας δίνονται:

Ο Ανδροκλής είναι μέτοικος από τις Συρακούσες. Ήρθε στην Αθήνα, σε ηλικία 22 ετών και σήμερα είναι 55. Ζει, δηλαδή 33 ολόκληρα χρόνια στην Αθήνα. Από την πρώτη στιγμή που ήρθε στην Αθήνα φρόντισε να βρει *προστάτη*, τον Λύκο, ο οποίος και τον εκπροσωπούσε στις διοικητικές και δικαστικές αρχές. Στο διάστημα της παραμονής του στην Αθήνα, ο Ανδροκλής πλούτισε ασκώντας το επάγγελμα του τραπεζίτη. Αν και πλούσιος όμως, δεν είχε ακίνητη περιουσία, γιατί, σύμφωνα με τον αθηναϊκό νόμο, ως μέτοικος, δεν είχε δικαίωμα ιδιοκτησίας ακινήτου, δεν του επιτρεπόταν, δηλαδή, να αγοράσει ούτε γη ούτε σπίτι. Ο Ανδροκλής πλήρωνε κανονικά όλους τους φόρους στην αθηναϊκή πόλη: το *μετοίκιο*, τακτικό ετήσιο προσωπικό φόρο που αφορούσε τους μετοίκους, και την *εισφορά*, φόρο που πλήρωνε και κάθε Αθηναίος που είχε υψηλά εισοδήματα. Επίσης, είχε αναλάβει δύο *χορηγίες* και μία *γυμνασιарχία*. Ως *γυμνασιарχος* είχε αναλάβει τα έξοδα για μια *λαμπαδηδρομία*, ενώ ως *χορηγός*, εξάλλου, είχε δαπανήσει πολύ μεγάλο χρηματικό ποσό για τις αμοιβές και την άσκηση του χορού δύο τραγωδιών (ο μέτοικος δεν επιτρεπόταν να αναλάβει λειτουργία στρατιωτικού χαρακτήρα, όπως η *τριηραρχία*).

Επιπλέον, πρέπει να γνωρίζετε ότι το 424 π.Χ., όταν οι Αθηναίοι εξεστράτευσαν με όλες τους τις δυνάμεις εναντίον των Βοιωτών στο πλαίσιο του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο Ανδροκλής πρόσφερε τις στρατιωτικές του υπηρεσίες στην Αθήνα, εφόσον οι Αθηναίοι έκριναν ότι ήταν μεγάλη ανά-

γκη, και εξεστράτευσε μαζί με μετοίκους, ακόμα και με ξένους που βρίσκονταν στην Αθήνα και δεν ήταν καν μέτοικοι.

Κάποιοι πιστεύουν ότι ο Ανδροκλής αξίζει να πολιτογραφηθεί Αθηναίος.

Όμως, κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι κανένας ξένος και για κανέναν λόγο δεν πρέπει να αποκτά πολιτικά δικαιώματα και να επηρεάζει με αυτόν τον τρόπο τις πολιτικές αποφάσεις της πόλης, οι οποίες αφορούν αποκλειστικά τους Αθηναίους. Εξάλλου, θεωρούν ότι η πόλη δεν έχει ανάγκη από ξένους μετοίκους, παρά την οικονομική κρίση που έχει προκύψει στην Αθήνα λόγω του Πελοποννησιακού Πολέμου. Πιστεύουν ότι οι Αθηναίοι από μόνοι τους μπορούν να βελτιώσουν την οικονομία της πόλης τους. Επομένως, δεν έχει ανάγκη η πόλη, κατά τη γνώμη τους, να προσελκύσει μετοίκους και επομένως δεν έχει ανάγκη να δελεάζει τους ξένους να προσέλθουν στην πόλη με την παροχή του δικαιώματος του πολίτη. Επίσης, με δεδομένο ότι η πόλη παρέχει τον *εκκλησιαστικό μισθό* σε όσους συμμετέχουν στην Εκκλησία του Δήμου (οι μέτοικοι που πολιτογραφούνται Αθηναίοι δεν έχουν πρόσβαση στα υπόλοιπα δημόσια αξιώματα που μισθοδοτούνταν από την πόλη), αλλά και τα θεωρικά σε όλους τους πολίτες, για να μπορούν να παρακολουθούν τις θεατρικές παραστάσεις χωρίς να πληρώνουν, θεωρούν ότι δεν πρέπει να διευρύνεται το σώμα των πολιτών. Χωρίς να επιθυμούν *ξενηλασίες*, όμως δεν επιθυμούν και την ένταξη των ξένων στο σώμα των πολιτών. Εξάλλου, πιστεύουν ότι όποια υπηρεσία και αν έχει προσφέρει ένας μέτοικος στην πόλη, η πόλη τον έχει ήδη ανταμείψει δίνοντάς του την ευκαιρία να πλουτίσει, να ευημερήσει, να απολαμβάνει τα παντός είδους αγαθά που εισρέουν σε αυτήν. Επομένως, θεωρούν ότι για την όποια προσφορά του Ανδροκλή στην πόλη αρκεί η παροχή του δικαιώματος της ισοτέλειας, να πληρώνει δηλαδή ο Ανδροκλής ίσους φόρους με τους Αθηναίους πολίτες, και του δικαιώματος της ένκτησης γης και οικίας, να του επιτραπεί, δηλαδή, η ιδιοκτησία ακίνητης περιουσίας.

[Για την περίπτωση του Ανδροκλή, στην Εκκλησία του Δήμου, οι πολίτες πρόκειται να ψηφίσουν με *όστρακα* ή με *ψηφίδες* και όχι με *χειροτονία*, γιατί η ψήφος τους θα είναι μυστική. Δεν προηγείται συζήτηση. Θα ψηφίσουν κατευθείαν. Γι' αυτό, εξάλλου, συζήτησαν άτυπα στην Αγορά, πριν από λίγο. Επίσης, στην Εκκλησία του Δήμου χρειάζεται πλειοψηφία επί 6.000 τουλάχιστον πολιτών και πρέπει να ελεγχθεί αν συμμετείχαν τουλάχιστον τόσοι. Άρα, η *χειροτονία* δεν μπορεί να λειτουργήσει. Οι υποθέσεις αυτές θεωρήθηκε ότι έπρεπε να κρίνονται έτσι, γιατί αφορούσαν άτομα, και επομένως οι σχετικές αποφάσεις του δήμου παραβίαζαν τον νόμο που απαγόρευε τις αποφάσεις *έπ' άνδρι* (για έναν άνδρα). Εξάλλου, θεωρούνταν και ιδιαίτερα σημαντικές].

Σημ.: Ο *διάδρομος συνείδησης* είναι δικό μας παιχνίδι και δεν έχει σχέση με τους πολιτειακούς θεσμούς της αρχαίας πόλης.

